

পানী মেটেকা বা ধানৰ নৰা শাৰীৰ মাজত জাপি দিয়া হয় আৰু পিছলৈ ই পচন সাৰৰ কাম কৰে।

শস্য ৰক্ষা :

আলুৰ প্ৰধান ৰোগ হৈছে পাত পোৰা বা লেট ব্লাইট। এই ৰোগত আলুৰ পাতবোৰ পুৰি ক'লা পৰাৰ দৰে হয় আৰু ডাৰৰীয়া গোমা বতৰত ২-৩ দিনৰ ভিতৰত মহামাৰীৰ ৰূপ ধাৰণ কৰি শস্যডৰা নষ্ট কৰি পেলায়। এই বেমাৰ বতৰৰ ওপৰত বহুখিনি নিৰ্ভৰ কৰে সেয়েহে আমি প্ৰতিষেধক হিচাবে স্প্ৰে কৰিব লাগে। লেট ব্লাইট নিয়ন্ত্ৰণৰ বিভিন্ন দিশসমূহ হ'ল -

- ১। বীজ শোধন : আগতে কোৱা হৈছে মেনকজেব নামৰ ঔষধবিধ ২.৫ গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলি কৰি ২০ মিনিট আলুবোৰ ডুবাই ছাঁত ১২-২৪ ঘণ্টা শুকুৱাই লৈ ৰুব লাগে।
- ২। মূল পথাৰত নিয়ন্ত্ৰণ :
 - ❖ ডিচেম্বৰৰ ১৫ তাৰিখৰ পৰা ২.৫ গ্ৰাম মেনকজেব/১ লিটাৰ পানীত মিহলাই ৭-১০ দিনৰ অন্তৰত ছয়বাৰ স্প্ৰে কৰিব লাগে।
 - ❖ স্প্ৰে কৰোঁতে পাতৰ তলফালে ভিজাই স্প্ৰে কৰিব লাগে।
 - ❖ আলুৰ লেট ব্লাইট নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে সদায় আগবেলাত স্প্ৰে কৰিব লাগে।
 - ❖ বতৰ বেছি ডাৰৰীয়া হৈ থাকিলে ৰিডমিল-এম জেদ-৭২ নামৰ ঔষধবিধ (২.০ গ্ৰাম/লিটাৰ পানী)ত আৰু মেনকজেব (২.৫ গ্ৰাম/১লিটাৰ পানীত) সলাই অৰ্থাৎ এবাৰ এটা স্প্ৰে কৰিলে দ্বিতীয়বাৰ ১০ দিনৰ মূৰত আনটো স্প্ৰে কৰিব লাগে।

লেট ব্লাইটৰ উপৰিও আলুত দেখা দিয়া আন ৰোগবোৰ হৈছে -

বেক্টেৰিয়েল উইল্ট ৰোগ : এই ৰোগবিধত গছজোপা লেৰেলী যায় আৰু শিপা পছিবলৈ ধৰে। এনে বেমাৰে দেখা দিলে গছজোপা উভালি দূৰত পেলাই বা পুৰি পেলাব লাগে।

ভাইৰাচজনীত ৰোগ : এই ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে এফিদ্ নামৰ পোক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লাগে। সাধাৰণতে জানুৱাৰী মাহত এফিদ্ দেখা যায় আৰু এই পোকবিধ দেখা দিয়াৰ লগে লগে ক্লৰপাইৰিফছ ২০ ই.চি. নাম ঔষধ ১ মিঃ লিঃ/লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰেকৰিব লাগে। সাধাৰণতে এই পোকবিধ পাতৰ তলফালে থাকে।

অন্যান্য পোক পতঙ্গৰ ভিতৰত আমি দেখিবলৈ পোৱা পোকবোৰ হৈছে -

ৰঙা পৰুৱা : (i) মাটিত থকা পোক-পতঙ্গৰ ভিতৰত ৰঙাপৰুৱা, বগা পলু (White Grub), কুমটী জাতীয় পোক প্ৰধান। নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে ফোৰেট বা থিমেট ১০ জি, প্ৰথমবাৰ মাটি চপোৱাৰ সময়ত বিঘাই প্ৰতি ২ কিঃ গ্ৰাঃকৈ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

(ii) ইয়াৰোপৰি মালাথিয়ন ৫% দাষ্ট ৫ কেজি প্ৰতি বিঘাত প্ৰয়োগ কৰিও সুফল পোৱা যায়।

কেৰোন পোক : পথাৰত আলুৰ ভেটি ভালকৈ ঢাকি ৰাখিব লাগে আৰু মালাথিয়ন বা ক্লৰপাইৰিফছ নামৰ ঔষধ ১ মিঃ লিঃ/লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰে কৰিব লাগে। উঁৰালত মালাথিয়ন স্প্ৰে কৰিব লাগে। কেৰোন পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে সুক্ষ্ম দৃষ্টিৰ প্ৰয়োজন।

আলু খেতিৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতি

শ্ৰীমতী বিনীতা কোঁৱৰ

ড° মনাল কুমাৰ শইকীয়া

ড° ৰিজুস্মিতা শৰ্মা ডেকা

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ধেমাজি

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, চিলাপথাৰ

মিচিং স্বায়ত্ব শাসিত পৰিষদ, গোগামুখ, অসম

আঁচনি সমন্বয়ক : কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ধেমাজি

আৰু মিচিং স্বায়ত্ব শাসিত পৰিষদৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত

অলংকৰণ : বিষ্ণু নাৰায়ন ফুকন, আঁচনি সহায়ক (কম্পিউটাৰ), কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ধেমাজি

আলু খেতিৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতি

আমাৰ দৈনন্দিন খাদ্য তালিকাৰ পাচলিবোৰৰ ভিতৰত আলু অন্যতম। পুষ্টিগত হিচাবে ১০০ গ্ৰাম আলুত প্ৰায় ৭৮ শতাংশ পানী, ২২ শতাংশ শৰ্কৰা, ৯.০৬ শতাংশ প্ৰ'টিন, ০.৪০ শতাংশ আঁহজাতীয় পদাৰ্থ, ০.১ শতাংশ চৰ্বিজাতীয় পদাৰ্থৰ লগতে খনিজ লৱণ পোৱা যায়। আলু খেতি এক লাভজনক কৃষি; কিয়নো তথ্যগতভাৱে ইয়াৰ উৎপাদনত ব্যৱহৃত বীজৰ অনুপাতে প্ৰায় দহ গুণ বৃদ্ধি পায়। শস্যকাল কমদিনীয়া অৰ্থাৎ প্ৰায় ১০০-১২০ দিনত আলুৰ কৃষিকৰ্ম সম্পন্ন হয় যদিও গোটেই বছৰযুৰি আমি খাব পাৰো। আলুৰ শস্যকাল জাত ভেদে বেলেগ বেলেগ। তলত আলু খেতিৰ আধুনিক কৃষি পদ্ধতিৰ চমু আভাস ডাঙি ধৰা হ'ল।

আলুৰ উচ্চ উৎপাদনক্ষম বিভিন্ন জাতসমূহ হৈছে -

কুফ্ৰী জ্যোতি, কুফ্ৰী পোখৰাজ, কুফ্ৰী চন্দ্ৰমুখী, কুফ্ৰী মেঘা, কুফ্ৰী অশোকা, কুফ্ৰী চিন্ধুৰী, কুফ্ৰী বাহাৰ, কুফ্ৰী জৱাহৰ ইত্যাদি। ইয়াৰ ভিতৰত কুফ্ৰী পোখৰাজ আৰু কুফ্ৰী অশোকা ৰোৱাৰ পৰা ৬০ দিনৰ ভিতৰত আৰু কুফ্ৰী জৱাহৰ প্ৰায় ৮০ দিনতে আলু ধৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। কুফ্ৰী বাহাৰ, কুফ্ৰী বাদচাহ ইত্যাদি জাতসমূহ দীৰ্ঘম্যাদী আৰু উচ্চ উৎপাদনক্ষম।

মন কৰিবলগীয়া যে আলুৰ জাত নিৰ্বাচন কৰোঁতে আমি উচ্চ উৎপাদনক্ষম জাতৰ লগতে অসমৰ জলবায়ুৰ লগত খাপ খোৱা হ'ব লাগে। অসমৰ কৃষকসকলে শালি ধান চপোৱাৰ পিছত অৰ্থাৎ পুহ-মাঘ মাহত কুফ্ৰী মেঘা, কুফ্ৰী গিৰিৰাজ আদি জাত কৰিব পাৰি।

আলু খেতিত বিজ্ঞানৰ নতুন প্ৰযুক্তিৰ এটি হ'ল প্ৰকৃত আলুৰ বীজ অথবা True Potato Seed (TPS)ৰ দ্বাৰা খেতি কৰা। TPSৰ ব্যৱহাৰে খেতি কৰাৰ সুবিধাসমূহ হৈছে -

- ১। গুটি আলুৰ তুলনাত ইয়াৰ প্ৰয়োজন নিচেই কম অৰ্থাৎ প্ৰায় ২০ গ্ৰাম টি.পি.এচ./বিঘাত।
- ২। TPSৰ দ্বাৰা উৎপাদিত টিউবাৰলেট সমূহ পিছৰ বছৰ ৰোৱাৰ বাবে উপযোগী হয় আৰু প্ৰায় ১.৫ কুইণ্টল/বিঘাত প্ৰয়োজন হয়।
- ৩। TPSৰ দ্বাৰা উৎপাদিত আলু ভাইৰাচ ৰোগমুক্ত আৰু উচ্চ উৎপাদনক্ষম সম্পন্ন হয়।
- ৪। TPSৰ দ্বাৰা উৎপাদিত আলু লেটৱাইট ৰোগ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতাসম্পন্ন হয়।

TPSৰ আলুৰ অনুমোদিত বিভিন্ন জাতসমূহ হৈছে - HPS 1/13, HPS 7/67, HPS II/13,d 92-PT-27, TPS C-3 ইত্যাদি।

TPS দুই ধৰণৰ পদ্ধতিৰে কৰা হয়। বীজ সিঁচি আৰু পুলি ৰোপন কৰি আলুৰ এই প্ৰকৃত বীজবোৰ বিলাহী, বেঙেনাৰ দৰে পুলি গজাই ৰুব লাগে। ইয়াৰ বাবে বীজবোৰ আগতীয়াকৈ ১২-১৪ ঘণ্টা তিয়াই লৈ ভালদৰে চাহ কৰি সমান কৰি লোৱা মাটিত বীজবোৰ শাৰী শাৰীকৈ প্ৰায় ১৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত দিব লাগে। বীজবোৰ সিঁচাৰ পিছত গোবৰৰ গুৰিৰে ঢাকি দিব লাগে আৰু পাতলিয়াকৈ পানী দি মাটিত জেক দি ৰাখিব লাগে। এনেধৰণে কৰা আলুৰ পুলিবোৰ প্ৰায় ২৫-৩০ দিনৰ ভিতৰত মূল পথাৰত ৰোৱাৰ বাবে উপযোগী হৈ উঠে। এই পুলিবোৰ সাৱধানে উঠাই আনি ৫০×১৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত মূল পথাৰত ৰুব লাগে।

আলুৰ মাটি নিৰ্বাচন :

আলু খেতিৰ বাবে ওখ, ৰ'দঘাই, পানী জমা নোহোৱা, বালিচহীয়া, পলসুৱা মাটি উত্তম যদিও আলতীয়া মাটিত যথেষ্ট পৰিমাণে জৈৱিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰি আলু খেতি কৰিব পৰা যায়।

বীজ বা কঠীয়া :

আলু খেতিৰ সফলতাৰ বাবে সদায় প্ৰমাণিত কঠীয়া ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। কঠীয়া আলুৰ আকাৰ অনুসৰি বিঘাই প্ৰায় ৩-৩.৫ কুইণ্টলৰ প্ৰয়োজন হয়। সাধাৰণতে ৩-৪টা চকু থকা ৭৫-১০০ গ্ৰাম ওজনৰ আলু ৰোৱাৰ বাবে উপযুক্ত। ডাঙৰ আলু হ'লে ২-৩টা চকু ৰাখি টুকুৰা কৰি কাটি ৰুব লাগে।

বীজ শোধন :

আলুৰ কঠীয়া শোধন কৰিবলৈ ইন্দোফিল এম-৪৫ নামৰ ভেঁকুৰ নাশকবিধ ২.৫ গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলি কৰি ২০ মিনিট আলুবোৰ ডুবাই ছাঁত ১২-২৪ ঘণ্টা শুকুৱাই লৈ ৰুব লাগে। এনে কৰিলে কঠীয়াত লাগি থকা ভেঁকুৰ নাশ হয়।

আলু ৰোৱাৰ সময় :

অসমত আলু ৰোৱাৰ উচিত সময় হৈছে অক্টোবৰ মাহৰ মাজভাগৰ পৰা নৱেম্বৰ মাহৰ মাজভাগলৈ। আলু ৰোৱা পলম হ'লে এফিদ নামৰ পোকৰ আক্ৰমণ বৃদ্ধি পায়। যিয়ে ভাইৰাচজনীত ৰোগ বিয়পায়। গতিকে উপযুক্ত সময়ত এফিদ বা মোৱা পোক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা উচিত।

আলু ৰোৱাৰ পদ্ধতি :

আলু খেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডোখৰ ৩-৪ বাৰ হাল বাই, দ'কৈ চহাই মৈয়াই লৈ সমান কৰি ল'ব লাগে। আলুৰ বীজবোৰ ১৫-২০ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত ৰুব লাগে আৰু আকাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি দুটা শাৰীৰ মাজত ৫০-৭০ ছেঃমিঃ পৰ্যন্ত হ'ব পাৰে।

আলুত সাৰ প্ৰয়োগ :

আলুৰ বাবে তৈয়াৰ কৰা মাটিডৰা ভালদৰে মৈয়াই লৈ আলু ৰোৱাৰ বাবে তৈয়াৰ কৰা লোৰবোৰত তলত উল্লেখ কৰা পৰিমাণত সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। গোৱৰ, বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ প্ৰয়োজনীয়।

বৰষুণ নিৰ্ভৰশীল খেতি :

সাৰ	কিঃগ্ৰাম/বিঘা
ইউৰিয়া	১৯
একক চুপাৰ ফচফেট	৪৫
মিউৰেট অৱ পটাচ	১২
জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থকা খেতি	
ইউৰিয়া	৩৮
একক চুপাৰ ফচফেট	৯০
মিউৰেট অৱ পটাচ	২৪

আলুৰ পৰিচৰ্যা :

আলু ৰোৱাৰ ২৫-৩০ দিনৰ পাছত আলু গছবোৰ ৪৫ ছেঃ মিঃ মান ওখ হ'লে প্ৰথমবাৰ গুৰিত মাটি চপাই পানী যোগান ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। ঠিক একেদৰে দ্বিতীয়বাৰ আলু ৰোৱাৰ প্ৰায় ৫৫-৬০ দিনৰ পাছত আৰু তৃতীয়বাৰ প্ৰায় ৮৫-৯০ দিনৰ পাছত মাটি চপোৱা আৰু পানী যোগান ধৰাৰ কাম কৰিব লাগে। খেতি পথাৰডৰাত মাটিৰে ঢাকনিৰ ব্যৱস্থা (Mulching) থাকিলে তৃতীয়বাৰ পানী যোগান নধৰিলেও হয়। মাটিৰ ঢাকনি হিচাবে আলুত সাধাৰণতে